

Megjelen hetenkint kétszer
szerdán és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoraljaujhely, Főtér 8 szám.
Telefon: 42. szám.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Nyilttérben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLÉN

POLITIKAI HIRLAP.

Előfizetési ára:
Egész évre 10 korona, félévre [5 kor-
nyedévre 2.50 korona.
— Egyes szám ára 10 fillér. —

Hirdetési díj:
Hivatalos hirdetéseknel minden szó után
2 fill. Petít betűknél nagyobb, avagy
disztribúcióval, vagy kerettel ellátott hir-
detések törmétek szerint egy négyszög-
centim. után 6 fill. — Állandó hirdeté-
seknel árkedezmény.

CSATATÜZBEN.

— máj. 11.

A józan és okos hazafiságnak gyönyörű és kristályosan tiszta igével fordult vasárnap Zemplénvármegye közönségéhez gr. Tisza István. Egy becsületes és olesó káprázatokba bele nem szédült szemű ember állt elénk, csupa fanatizmus, csupa tüzes rajongás a maga hite iránt és ez a hit evangélioma kell, hogy legyen mindannyiunknak. Mindannyiunknak, kik férfias elszántsággal és tudatosan és acélos erővel dolgozva, akarjuk megépíteni az eljövendő diadalmas Magyarországot.

Tisza István csak egy arkanumot tud a mi bajainkra. És ez a komoly, a józan munka. Ne vigyük neki az erőinket a meddő fellángolásoknak, ne izgassuk a nemzetet ma még csak messziről ködlő fantomokkal, de keressük meg azt a reális alapot, melyen erőssé és gazdaggá izmosodhatik az ország. És ha a munka lesz a szentsége minden igyekezetnek és ha okos és józan hazafisággal produktív értékekért visszük hadba a nemzet erőit, akkor beérjük majd a mindannyiunknak szent stációt. Az anyagiakban és szellemiekben izmos s reális alapokra épített Nagymagyarországot.

Ezzel az igazsággal szolgált a vasárnapi ünnepség. Hatalmas tömegek és őszinte, a szárnyalásában magával ragadó lelkesültség, férfias harcra készség a magunk igaza mellett és nyugodt, megfontolt higgadság a hangban: ez volt mindaz, amivel keretet adott a munkapárt a vasárnapi napnak. Tisza István hatalmas, messzire érő igazságai belemarkoltak a lelkekbe és kemény elszántsággal fogadtuk meg újból a harcot, melylyel győzelemre akarjuk és győzelemre fogjuk is vinni az eljövendő küzdelmek során a munkapárt zászlaját. Nem állíthat meg utunkban a terror és nem ingathat meg elhatározásunkban a kicsinyes, a kételkedő aggodalom, a zászlónknak győznie kell, mert az a győzelem a józan s a megfontolt hazafiságnak a győzelme lesz.

És amit a mindannyiunk őszinte és becsületes lelkesültségével, a nyugodt és higgadt hanggal és a Tisza István gyönyörű igazságaival szemben a tulsó oldal produkált, az csak éretlen és kötekedő utcai suhancok műve volt. Az argumentumnak nem ar-

gumentummal, de kövel és záptojással mentek neki és piszkos disszonanciákkal iparkodtak azon, hogy az ünnepség nyugodt és méltóságteljes összhangját megbontsák. S amikor már vér folyt és a kedélyek és az indulatok veszedelmes izzással lázadoztak, Buza Barnából és Kincsesy Péterből kitért az ellenzéki viselkedés, odaálltak az erkélyre és csak úgy ömlött belőlük a durva inzultus:

— Bitangok, gazemberek.

Sulyos szavak s itt tartozunk a nyilvánosságnak egy s más konstataciójával. Holló Sándor csendőrőrmestert a függetlenségi kör ablakából véresre sebeztek és a féktelendő, rakoncátlan tömeg, mely a tulsó oldal hiveiből telt ki, kövel támadt a csendőrökre. S ezek után az incidensek után indult el gyalogosan Tisza István és kísérete a vasuti állomás felé. A szenvedélyek már határt sem ismertek, az indulatok készenállottak neki rohanni minden rendnek, joggal tarthattak hát a hatóságok által, hogy Tisza Istvánra rátör majd a durva és a brutális ellenzéki terror. A csendőrség atakot lovagolt s megtisztította az utcát anélkül, hogy bárkinek is bántódása esett volna. És most állt ki az erkélyre a két jeles hazafi és ökölbe szorított kezekkel hadonászva, ott a szenvedélyeitől különben is elkapott tömeg előtt, kiáltoztak:

— Bitangok, gazemberek.

Elfult, rikácsoló hangon dobta le az utcára az inzultust a fiskális ur és a mandátumra éhes patronusa. És az enyhe májusi szél felkapta azokat a sulyos szavakat, még jobban tűzbe borultak a tömeg indulatai és egy fél óra múlva önelégült mosollyal — megalégedetten bölintva egyet — vehette tudomásul a két vezér a hirt, hogy az állomás közelében, megbujva az esti sötétben, orvul megdobta Kazy államtitkárt valamelyik bitang és a fején könnyebben megsebezte.

S Tisza István legyintett egyet a kezével. Valami gunyos mosolyt ült az ajka köré. És abban a legyintésben és ebben a mosolyban benne volt az ellenzéki virtus minden kritikája. Éretlen s gyerekes indulatu utcai suhancok hadakozása és két ur brutális hetvenkedése nem lehet akadály annak, hogy a józan s dolgozni akaró nemzet akarata

ne törjön minden keresztül. Ezek őszinte és becsületes lelkesedéssel vette körül Tisza Istvánt Zemplénvármegye közönsége, nagyszerű lendülettel szólalt meg a mindannyiunk ragaszkodása és kétségtelen tanúságát adta a vasárnapi nap annak, hogy az olaszliszkai kerületben dr. Molnár Viktor, nálunk meg Kazy József kerül ki majdan győztesen a küszöbön álló választási harcából. A polgárság akarata viszi előre a munkapárt zászlaját és ennek a rengeteg erőnek durva inzultusokkal nem lehetgáncsot vetni.

Tisza érkezése.

Tisza István gróf szombat este tíz órakor utazott el Budapestről, hogy az olaszliszkai kerületben ifj. dr. Molnár Viktor és a sátoraljaujhelyi választókerületben meg Kazy József földmivelésügyi államtitkár jelöltségét támogassa. Kíséretében voltak: Rosner Ervin báró, idős Molnár Viktor, Sárközy Aurél, Tarnay Gyula, Malcomes Gyula báró, Popovics Lázár, Ferenczy Elek, Szinnyei-Merse Béla, Lónyay Géza, Reiner János, Ragályi Béla, Darvas Béla, Orosz Jenő, gróf Haller József, dr. Mezey Pál, Mezey Sándor, Szomjas Aladár, Orosz Jenő és mások.

Sárospatakon.

Sárospatakon gr. Tisza Istvánt és kíséretét vasárnap reggel fél hétkor több száz főnyi közönség várta a pályaudvaron. A sárospataki nemzeti munkapárt nevében Szinnyey Gerzson akadémiai tanár üdvözölte Tisza Istvánt, aki igen melegen köszöntötte meg a fogadtatást, hangsúlyozván, hogy kétszeres örömmel jött a tőszyökeres magyar kulturának erre a gócpontjára, amelyet annyi történelmi emlék szentelt meg a multban.

A pályaudvarról Windischgrätz Lajos herceg négyes fogatán hajtotta be a városba gróf Tisza; a menet előtt lovasbandérium haladt. Az érkezőket a hercegi várban gazdag reggeli fogadta, amely után gr. Tisza és kísérete megtekintette a várat, el látogatott a sárospataki főiskolába, hol az egybegyűlt tanári testület élén Dókus Gyula alispán, egyházmegyei gondnok s Novák Lajos igazgató üdvözölte.

Gróf Tisza István meleg köszönetet mondott az üdvözlésért. Az ő egyénisége, mondotta, összeforrt azokkal az elvekkal, amelyek a napi politika küzdőterére szölitották őt, de jóleső érzéssel mond legalább egy pillanatra bucsut a pártpolitikának akkor, amidőn olyan légkörben lehet, amely becsesebb a pártpolitika valamennyi céljainál. Ebben a légkörben a vallásos érzés és a kulturális szempont nemesítő, kibékítő és áldást hozó hatása olyankor is egyesít minden hazafit, amikor elválasztja őket a pártpolitika egymástól. Életének azok voltak a legszebb pillanatai, a melyeket ilyen intézményeknek szentelhetett. (Lelkes éljenzés.)

Az üdvözlés után gr. Tisza István és kísérete megtekintette a főiskola gazdag könyvtárát, éremgyűjteményét, szépművészeti, régészeti és ter-

mésztrajzi gyűjteményét, azután pedig a főiskola nagytermébe ment, a hol már várta őt az összegyülekezett ifjuság.

Gróf Tisza István az ifjuság szónokának, Hubay Mihálynak beszédére emelkedett szavakkal válaszolt és sajnálatosnak mondotta, hogy csak rövid időt tölthet az ifjuság körében, mert szeretne beletekinteni a lelkükbe, ahol a fejlődő értelemnek és a gazdagodó léleknek kincsei rejlenek. Intette az ifjakat arra, hogy már most, tanulópályájuknak ebben a szakában tanulják meg a szigorúságot önmagukkal szemben, mert ez teszi képessé őket arra, hogy helyesen ismerjék meg a maguk erejét, soha ne találja őket készületlenül az életnek semmiféle balfordulása. Ez a helyes önmegismerés nemcsak az egyesek, hanem a nemzetek életében is fontos, mert amely nemzet hijjával van a kellő önkritikának, az tulbecsüli magát s ha szembe kerül nálánál hatalmasabb, de a lebecsült erővel, csatát veszít. Arra kéri azér az ifjakat, hogy nézzenek minél gyakrabban magukba és tegyék magukat minél értékesebbé azzal, hogy a tudás és az erkölcs kincseiből mindig gyűjtsenek maguknak s amikor férfivá növekedvén, rájuk kerül az ország sorsa intézésének kötelessége, többet és jobbat tehessenek az országért, mint elődeik.

Az ifjuság a beszédet lelkes éljenzéssel fogadta s utána a teremben lévőek elénekelték a szózatot. Tisza István gróf ezután folytatta az iskola megtekintését, innen azután 11 órakor a Windischgrätz hercegi kastély udvarára ment, ahol féltizenkét órakor megkezdődött a olaszliszkai választókerület munkapártjának gyűlése. A gyűlésen több ezer ember vett részt, a környékiek is nagy számmal, a váruddvar erkélyein pedig díszes hölgyközönség foglalt helyet. A gyűlést Windischgrätz Lajos herceg nyitotta meg. Üdvözölte Tisza István grófot és felkérte őt beszédének elmondására.

Tisza beszéde.

I. Rákóczi Györgyöt és II. Rákóczi Ferencet a pataki vár két birtokosát ugyanaz a nemzeti idealizmus vezérelte, de Györgynek volt számitó elméje, Ferencben pedig több volt az álmodozás, az ábrándokra való hajlandóság. Bár a nemzet emlékezetében sokkal élénkebben él Ferencnek az alakja, mégis tagadhatatlan, hogy II. Rákóczi Ferenc katasztrófába vitte a nemzetet és Rodostón fejezte be életét, míg Rákóczi György számitó elméje megszerezte nemzetének a linzi békét. Most a közelmultban is az egy cél felé törekvő, de két irányban haladó irányzatnak a küzdelmét láttuk az országban, de nem tudta győzelemre vinni magának a nemzetnek ügyét. A nemzet megtette a próbát és azok, akik ebbe behajszolták, maguk kénytelenek voltak megvallani, hogy téves uton jártak és hogy a nemzet érdekei nem közjogi harcokat követelnek, hanem produktív munkát. Amint a koalíció vezérei a megoldáshoz hozzáfogtak, be kellett látniok, hogy eddig téves utakon jártak. Ellentétbe került követelésük lényege a látszattal, politikájuk tartalma annak frazeológiájával és ezzel azután elvesztették a bizalmat

fenn és lenn egyaránt. Kétszínűnek látszott egész politikai eljárásuk és mindjobban, szinte elemi erővel kitört az egész magyar közvéleményben a kívánság végre-valahára egy talán brutálisan szinte szó iránt, a kívánság olyanok iránt, akik teljesen leplezetlenül megmondják, amit helyesnek tartanak, nem törődve azzal, tesszik-e vagy nem a pillanatnyi hangulatnak. Lejárta magát a koalíciós kormány. Nincs joga szemrehányást tenni a mainak és azoknak az uraknak, akik a koalíció politikáját intézték, nincs joguk arra sem, hogy a lemondás politikájának nevezzék a mi politikánkat. Nem azért szállunk szembe a külön vámterület és az önálló bank jelszavával, hogy lemondjunk valami olyanról, ami üdvös volna, hanem az a meggyőződésünk, hogy a mostani viszonyok között egy megfelelő megengedés Ausztriával, egy a vám-, mint a bankügyek terén, kedvezőbb és erősebb az országra a külön banknál és az önálló vámterületnél.

A lemondás csak a katonai kérdésekre vonatkozhatik, mert elvünk, hogy a nemzet és a dinasztia összhangját kell kiemelni. A hadseregnek mindig harcra késznek kell lennie. A hadsereg harcképessége pedig a hadsereg egységes vezérletét, vezényletét és belső vezetését megkívánja. Világos tehát, hogy a magyar nemzet érdeke, hogy a hadsereg katonai szempontból egységes tényező maradjon. Ami a nyelvkérdést illeti, természetesen az volna katonai szempontból a legnagyobb érdek, hogy egy nyelven lehessen az egész hadsereget szervezni, vezetni, kiképezni és háborúba vonni. De ha ez lehetetlen, amint hogy az, akkor arra kell törekedni, hogy a hadseregben lehetőleg kevés legyen a nyelvi zűrzavar. Az a nyelv pedig, amelylyel ezt Ausztriában lehet tenni, a német, amelyikkel Magyarországon meg lehet csinálni, a magyar. Azután nemcsak a magyar nemzet érdeke, hanem háboruban egyenesen katonai érdek, hogy a magyar hadseregben a magyar legyen az érintkezés nyelve. Mindent összevetve, a fontos katonai érdek egész sorozata kívánja, hogy a magyar ezredek magyar tisztekkel legyenek ellátva, hogy továbbá a magyar ezredek egész legénysége, a nem magyar nyelvűek is, tudjan magyarul, hogy tisztjeivel megértethesse magát. Mindez megvalósítható a kilences bizottsági program alapján. Áttérve a Justh-pártra, megállapítja Tisza, hogy ez akadályozta meg a parlamentarizmus munkát Magyarországon. Ez apagyilkos kezét emelt a képviselőházra. Ez nem folytat negyvennyolcas politikát. A magyar közélet most bolondraként lüktet. Most a fordulópontnál ne hallgassanak káprázatos ígéretekre, hanem jöjjenek előre, utánunk. (Zajos éljenzés.)

Patak ünnepe.

Windischgraetz Lajos herceg mondott ezután köszönetet Tisza István grófnak szavaiért. Utána ifjabb Molnár Viktor dr., a választókerület nemzeti munkapárti képviselője mondott nagyhatású beszédet, amelyben a nemzeti munkapárt és a kormány törhetetlen hívének vallotta magát s a kormánynak a parlamenti rend és az ország nyugalmanak helyreállítására való törekvését s e törekvés sikerét az ország elmaradhatatlan érdekének mondta. Illyefalvy Vitéz Géza jogakadémiai tanár és Molnár János volt főbíró a polgárság nevében mondottak köszönetet Tisza grófnak. Windischgraetz Lajos herceg a közönség zajos éljenzése zárta be a gyűlést.

A gyűlés után a hercegi várban Tisza gróf és kísérete ebédhez ültek, onnan pedig gyalog mentek ki három órák a pályaudvarra s különvonaton, több száz főnyi közönségtől kísérve Sátoraljaujhelybe utaztak. Sárospataki időzése alatt több küldöttség járt Tisza Istvánnál. Megjelent előtte dr. Molnár Béla képviselőjelölt vezetésével a megyeszéki kerület küldöttsége és törhetetlen ragaszkodását fejezte ki. A

bizalom kifejezését Tisza szívélyes szavakkal köszönte meg. Nagyobb küldöttségek járultak Tisza elébe a mádi kerületből, Beregből és a nyirbogdányi választókerületből szávozten tagu küldöttség jelent meg, amely Elek László jelöltségéhez kérte Tisza István támogatását s kifejezést adott Tisza István gróf iránt való ragaszkodásának.

Sátoraljaujhelyben.

Vasárnap már kora reggeli órákban szokatlan mozgalmasság verte föl az utcák csöndjét. A város zászló-díszbe öltözött és sűrű sorban lengette a szél a munkapárt zászlóit. — A munkapárt intéző bizottsága népgyűlésre szóló több ezer belépőjegyet adott ki és az érdeklődés olyan nagyfokú volt, hogy arra kevés számmal akadhat Sátoraljaujhely történetében példa. Közvetlen egymásutánban érkeztek meg a szomszédos vármegyék küldöttségei. Abaujvármegyéből Sziklay főispán vezetésével száztágu küldöttség jött Ujhelybe, a miskolci munkapárt képviselőjében a város 30 előkelő férfia jelent meg Lichtenstein József vezetésével, az ungi küldöttséget Kende Péter cs. és kir. kamarás, a beregvármegyét meg Erdőhegyi Ferenc szolgabíró vezette s nagy számmal vettek részt az ünnepségen Zemplénvármegye vidéki munkapártjainak katonái. A rend fenntartásáról Schmidt Lajos rendőrkapitány vezetésével a rendőrség és Rozsnyay csendőrszázados és Vasztij csendőrfőhadnagy vezetésével 150 gyalogos s 20 lovas csendőr gondoskodott.

A fogadtatás.

Délután három órára hatalmas, öt-hat ezer főnyi tömegekben lepte el a pályaudvar környékét a közönség. Ember-ember hátán tolongott s az izgalom olyan fokra hágtak, hogy csak a legnagyobb erőlködéssel volt a rend fenntartható. Es ez a fekete, félelmetes erdő amint meg-megmorajlott, hatalmas erővel zugott föl az ováció és nyomban elnyelte azt a néhány vékony éljént, melyet az utszéleken meghúzódó inasgyerekek próbáltak Buza Barnára köszönteni.

Egetverő éljenzés csapott föl, a mikor 4 óra körül berobogott a pályaudvarra a vonat. Percekig dörgött az ováció, a tömeg keresztül törte a kordonokat, kitódult a pályatestre és egy mámoros, éljenző sokaság fogta körül gróf Tisza Istvánt és kíséretét. Valósággal életveszélyes volt a tolongás, az emberek könyökkel törtek maguknak utat, úgy hogy felbomlott minden rend és az orkánzerű, egész az ekstázisig fokozott lelkesedés elsöpörte az ünnepélyes fogadtatás minden szavát. Az éljenzés folytonosan zúgott, az ováció egy percre sem akart elakadni, úgy, hogy a köszöntő beszédek csak a közvetlen közelben állók hallhatták. Dr. Reichard Salamon polgármester és dr. Kovaliczky Elek köszöntötték gróf Tiszát, aki szíves szavakkal válaszolt az üdvözlésre.

S most hatalmas, messzire feketéllő rajban megindult a menet. A vasuti állomás előtt, a két szélén a vidéki választók óriási tömege, zászlóval kezükben, álltak sorfalat. Maga Tisza is meg volt lepelve a gyönyörű panorámától, melyet a sok zászlós ember képe nyújtott. Mindenütt leírhatatlan lelkesedés, tomboló éljenzés, zászlólobogtatás. A járdákon óriási publikum szorongott, magába olvasztva egy sereg suhancot, akiknek abucgajait elementáris erővel nyomta el a folytonosan zúgó ováció. Az ablakok, erkélyek sora megteltek közönséggel s az az abucg, ami itt-ott akadt, sokkal gyöngyösből és kevesebb volt, semhogy nagyobb súlylyal hatott volna. — S amint a menetet a Kossuth Lajos utcán és a főtéren elvonulva, a Molnár István utcára kanyarodott le, az erkélyekről sűrű egymásutánban virágosó hullt Tisza István elé és folytonos kendőlobogtatás

s kalaplengetés közben köszöntötte a közönség. Sokkal őszintébb és hatalmasabb volt az ováció, semhogy az erején apró incidensek ronthatnak volna. Az ellenzék ahol megszállhattak egy-egy erkélyt vagy ablakot, seregestől tödultak oda és úgy próbálták tüntetni. Itt-ott tojás és kő is akadt, egyik-másik ablakból fekete kendőt lobogtattak a Buza Barna hívei, ezek az apró és ostoba ötletek azonban minden erejüket vesztve törtek meg azon a hatalmas ováción, melylyel a több ezer főnyire rugó közönség kísérte le folytonos éljenzés közben Tisza Istvánt és Kazy Józsefet a népgyűlés színhelyére, a színház kertbe.

Kazy programbeszéde.

Fél öt órára a színház kert zsufozásig megtelt közönséggel és amint Tisza István férfias alakja látható lett, percekig zúgott a taps. Dr. Kovaliczky Elek pártelnök formás s rövid beszéddel nyitotta meg a népgyűlést, majd Kazy József mondotta el nagy hatással s őszinte lelkesedést kelteve a programbeszédét.

Köszönetet mondott a jelölésért, amelyet örömmel fogad el. Nagy megtiszteltetés számba megy, hogy gróf Tisza István is elfáradt a népgyűlésre. Nem akar ez alkalommal, amikor Magyarország legnagyobb politikusa van jelen, politikai nyilatkozatokat tenni, ezt a maga részéről szerénytelenségnek tartja és annál inkább mellőzi, mert ugyanazokat a nézeteket vallja, amelyeket vezére. (Lelkes éljenzés.) A munkapártnak testestől lekesteél odaadó híve, mert Magyarország felvirágzását és boldogulását csakis az őszinte, becsületes és tisztességes munkában látja. Ne kívánják tőlem — mondotta — hogy frázisokat használjak és üres ígéretek tegyek. Mindig a serény munka szerény embere voltam, az vagyok és az is akarok maradni. (Lelkes éljenzés.) Eddig ugyan kiváltképpen a földművelésügy terén működtem, de azt tartom, hogy a földművelésnek, az iparnak és a kereskedelemnek egymást ki kell egészíteniük. A földművelés megkívánja az ipar és a kereskedelem támogatását, épp úgy, mint az utóbbiak rászorulnak a földművelésre. A magyar gazda hiába termel, ha nincs kereskedelem, amely értékesíteni tudja a terményeket és viszont az ipar és kereskedelem akkor virul fel, ha a gazdának nagy termése van. Fokozni kell a föld termőképességét s ezzel a drágaságot megszüntetni. Legelőt kell adni a községeknek, hogy az állattenyésztés fejlődhessen. Fejleszteni kell a háziipart és a népkönyvtárak felállításával terjeszteni kell a kultúrát. A szőlészet, borászatot, a bor értékesítését, a gyümölcstermelést előmozdítani és felvirágoztatni a legfontosabb állami feladatok közé tartozik. A kisipart fel kell lendíteni. Az állami alkalmazottak, különösen a vasutasok lakbér és nyugdíj kérdésének előnyös megoldása tárgyában a munkálatok már folyamatban vannak. Az ujhelyi vasuti állomás bővítése, áruaktár, rakodópart felállítása és a pályatesten keresztül való közlekedés rendezése olyan érdek, melyet felkarolni kötelesség. A Latorca szabályozása is olyan állami feladat, melyet tovább odadni nem lehet. S beszélt hosszasan a kerület speciális érdekeiről, melyek mindenkoron lelkes és munkás harcosra találnak majd benne.

S amint fölesapott Kazy beszéde után újból az ováció, úgy zúgott percekig. Vége-hossza sem akart szakadni és a publikum folytonos tapsal köszöntötte Tiszát, ki a podiumon előre lépett, hogy beszédét megtartsa. Hatalmas, magával ragadó erejű volt a szónoklat és minden tőkélyekkel benne voltak azok az értékek, melyek a Tisza István államférfi nagyságát adják.

Tisza beszéd.

Tisztelt uraim! Én eljöttem önökhöz, magammal hozva egy becsületes

magyar embernek hazafiui aggodalmait, egy becsületes magyar embernek aggodalmait, aki idestova 20 esztendeje látja tornyosulni az országk zéletén azokat a fellegeket, amelyekből most öt esztendeje kitört a mindent elrombolással fenyegető vihar. (Halljuk, halljuk!) Egy becsületes embernek, akinek — fájdalom — nagyon is igazat adtak a multban az események és aki most emellett a fájdalommal elégtétel mellett remegve kérdi önmagától, hogy Uram, Istenem, vajjon nem egy másik, ép ilyen fájdalmas elégtételt tartasz-e fenn számomra a jövőben? Mert uraim, legyenek róla meggyőződve, az a vihar, amely kitöréssel fenyegetett öt esztendővel ezelőtt, nem mult el a nemzet feje felől, azok a fellegek még nem távoztak el a mi látható-runkból, az a gyuananyag, amely akkor lángba borulással fenyegette az országot, még nincs eloltva, még nincs ártalmatlanná téve. El van odázva a veszély, az Isten különös kegyelme lehetővé tette, hogy a magyar nemzet még egyszer magába szálljon és döntsön sorsa felett. De ép úgy előtünk állanak, ép úgy fenyegetnek azok a veszélyek most, mint a közelmultban és én, aki akkor is olyan összefacsorodó szívvel szenvedtem azoknak a veszélyeknek láttán (Éljen) ugyanazon aggodalmakat, ugyanazon szenvedést érzem át ma is, ugyanazokat a veszedelmeket ugyanazzal a tisztán látó szemmel látom ma is és tépelődve és aggódva és remegve kérdezem magamtól: vajjon az én szavam ugyan olyan kiáltó szó lesz-e a pusztában, most, amilyen akkor volt. (Nem lehet, lehetetlen!) Azok a polgártársaim, akik most érzik, hogy akkor nekem volt igazam, most a kellő pillanatban, a bajok beállta előtt megteszik-e most azt, hogy most higjenek nekem, mielőtt nem késő, most jöjjenek erre az utra, amelyen haladva elháríthatjuk hazánkról a veszélyt.

Uraim! A veszélyek ugyanazok, az aggodalom ugyanaz és abban engem nem nyugtathat meg egészen az, hogy a hazafiui belátásnak örvendtes jeleivel találkozom, nem nyugtathat meg egészen, még ezután kell a magyar nemzetnek az igazi erőpróbat, a diadalmas erkölcsi erő próbáját letenni. Még ezután fog bebizonyosodni az, hogy vajjon meg van-e a magyar nemzetben ma már a hazafiui jobb belátás, az a hazafiui elhatározás, amely a helyes gondolatokat, helyes cselekvésre tudja felváltani.

A Justh-párt kritikája.

Mert, uraim, ha én azt látom, hogy még ma is ott áll egy elszánt tábor, amely elvakultan csak saját rögeszméit, saját céljait nézve, ma is a rombolás munkáját hirdeti, ha én azt látom, hogy még abban az esetben is, ha a magyar közvélemény többségének józan belátása helyes irányu többséget fog küldeni az új házba, ha ez a többség egy élet-halál harc előtt állhat, egy élet-halál harc előtt, azzal a romboló szellemmel szemben, amely felforgatással fenyeget mindent, ami az útjába áll, akkor, uraim, én előttem még mindig ott áll tépelődőleg az a nagy kérdés: vajjon a magyar nemzetben meg lesz-e az az erkölcsi erő, meg lesz-e az elhatározás, az a férfiaság, amely helyt áll, amely minden eszközzel is kész elhárítani a nemzeti akarat érvényesülése útjából a vakmerőben eléje torlaszolt akadályokat. (Eljenzés.)

Ha ezt látom, ne csodálkozzanak rajta, hogy az én politikai beszédeimnek talán kellelénél nagyobb része ezzel a romboló elemmel: a Justh-párttal foglalkozik. (Abucg Justh.)

Uraim! Szabad legyen önökhöz egy kérés: itézni. Mi ne abucgöljunk senkit. (De ók abucgólnak!) Azok tehetik, de én nem akarok hozzájuk hasonló lenni. (Eljenzés.) Ne kövessük az 5 példájukat. Mi ne abucgöljunk senkit, hanem menjük nyugodtan, minden más véleményt tiszt-

telve,
És h
tünk
ség n
sége
jogot
kor n
tek t
a nem
jenzé
kény
ezek
talán
En a
néve
mind
az in
tényk
előtt

ezeke
egysz
az ő
lett b
hetek
ről, a
intéze
egyes
meré
fejezé
ettől
rülni
erős
jára
gond
akkor
litás

bármí
vagy
cáfoln
minő
saját
igyeke
van.)
latkoz
ról és
egysze
réhez
gyon
megte
elvet
széggel
okuk

D
állítás
Az n
az én
tom s
ad se
tezőne
tot ké
En ál
házbá
Holló
elköve
jából

jejeze
jelent
tottam
Justh
helyes
ellenz
lenzék
vetten
azon
előtti
uraim,
a Pest
mondo
cáfolat
minde
ran ve
egyett
amely
hivatka
Gyulán
ő előtt
is, am
az ő p
ez cea
Ez az
meg f
E
mondtt
kozott
mikor

telve, a magunk meggyőződése útján. És ha a nemzeti akarat mi mellettünk nyilvánul, ha a választó közönség nekünk adja a többséget, a többséggel a hatalmat, a hatalommal a jogot és kötelességet, (Ugy van), akkor nem abcugolással, hanem a tettek terén bánjunk el mindenkivel, aki a nemzeti akaratnak útjában áll. (Eljenzés és taps.) Hát mondom, uraim, kénytelen vagyok többet foglalkozni ezekkel az urakkal, mint amennyire talán kedvem, vagy izlésem kívánná. Én a magam részéről kötelességemnek tartom, hogy ha én egy hazámra nézve veszélyes irányzatot látok, hogy mindent elkövetsek arra, hogy ennek az irányzatnak állításait, érveléseit, ténykedéseit a nemzeti közvélemény előtt helyes világításba állítsam.

En, uraim, erős kifejezésekhez ezekkel az urakkal szemben csak egyszer folyamodtam, akkor, amikor az ő képviselőházi merényletéről kellett beszélnem. (Gyalázat!) Nem tehetek róla, erről a gyáva merényletről, amelyet egy összebeszélte tömeg intézett kötelességet teljesítő védtelen egyes emberek ellen, erről a gyáva merényletről másképp, mint erős kifejezésekkel nem lehet szólni. De ettől az egy kérdéstől eltekintve kerülni akartam és kerülni akarom az erős kifejezéseket, hiszen amikor utoljára beszéltem ezekről az urakról, gondolom szatmári beszédemben, akkor megmondtam azt, hogy én állításokkal lépek elő.

Cáfoltanak meg, akkor felesleges bárminő erős kifejezés, akkor meg vagyok verve, ha pedig meg nem cáfolnak, akkor hiába használok bárminő erős kifejezéseket, ezzel csak saját állásponturnak gyengeségét igyekeznek jól-rosszul leplezni. (Ugy van.) Azóta a Justh-párt vezére nyilatkozott az én szatmári beszédemről és az ő kolozsvári beszédében az egyszerű letagadásnak olesó fegyveréhez folyamodott. Hát hiszen az nagyon régi elv: si fecisti, nega — ha megtetted, tagadd. Ős idők óta ezt az elvet követik dicséretes következetességgel mindazok, akiknek nincsen okuk cselekedeteikkel dicsekedni.

De uraim, nézzük meg azokat az állításokat, amelyeket ők fel hoznak. Azt mondja Justh Gyula: hogy én az én bizonyítványomat az én pártom sajtójából vettem, hát ő arra nem ad semmit, ő azt egyszerűen nem létezőnek tekinti. Hát kérem, bocsánatot kérek, ez egyszerűen nem igaz. Én állítottam azt, hogy a képviselőházban azon a bizonyos gyűlésen Holló Lajos védelmezte a merénylet elkövetőit. Ezt nem a pártom sajtójából vettem, hanem az országgyűlési jegyzetből, a minden lapban megjelent országgyűlési szövegből. Allítottam azt, hogy azon az estén a Justh-párti körben a nagy többség helyeselte a merényletet. Tessék az ellenzéki lapokat megnézni! Én ellenzéki lapokból vettem. És aztán vettem számos cáfolatot Justh Gyula azon előadásából, amelyben őfelsége előtti kihallgatásáról beszámolt. Hát uraim, beszédemnek ennél a részénél a Pester Lloydot használtam, meg is mondom mindjárt, hogy miért. Az én cáfolatom legnagyobb része benne volt minden ellenzéki lapban, tehát bátran vehettem volna más lapot is. Az egyetlen egy Pester Lloyd volt az, amely közölte azt a passzust, amelyre hivatkozni akartam, miszerint Justh Gyulának őfelsége azt mondta, hogy ő előtte van egy más memorandum is, amelyről tudnak azok, akik társai az ő pártja vezetésében. Hát kérem, ez csak a Pester Lloydban volt benne. Ez az egy kérdés az, melylyel Justh meg foglalkozik.

Ebben a kérdéses szövegben azt mondta Justh, hogy ő erre elcsudálkozott, és még jobban elcsodálkozott, mikor megtudta, hogy ebben a másik

memorandumban az ő követeléseinél sokkal kevesebb van, de ő nem szólt semmit. Erre azt mondja Justh: „Azt mondja Tisza, hogy amikor ő felsége azt mondta, hogy előtte egy másik elaboratum is fekszik, amelyben sokkal kevesebb van, mint amit én követelek, hogy én erre nem mondtam semmit és aki engem ismer, az tudhatja, hogy megmondtam őszintén véleményemet a koronával szemben is.”

Hát ha ő állítja, hogy „nem, semmit se” mondott, de őfelségének megmondtam a véleményét, akkor én tartozom elhinni neki.

De nem ezen van a dolog suly pontja. Ebben egy nagy beismerés van, beismeri hitelesen, hogy igen is, őfelsége figyelmeztette őt arra, hogy barátom, a te társaid a hátad megett beadtak egy memorandumot s a bank kérdésben más álláspontra helyezkedtek. S lehet, hogy Justh megmondtam a véleményét, de a barátainak vagy meg se mondta, vagy csak négy szem közt mondta meg a véleményét, mert tény, hogy ezen incidens után ép oly vigan együtt vezetői pártját barátival, mint azelőtt. Ez a közérdekű tény, a fontos, amit tudni akartam, amire kíváncsi voltam s amit Justh beismerése alapján konstataáltam. Justh verte a mellét, hogy az önálló bankból nem enged. Es Justhnak vezetésében társai és legközelebbi barátai egy memorandumban más álláspontra helyezkedtek a király előtt. Justh ezt a királytól tudja meg, az ő barátai ezt előtte eltitkolják s ő ezután pártját tovább vezetői hűségesen azokkal, akik el akarták a bank kérdést árulni.

Azt hiszem, ennek a konstataciója után talán mégis bizonyos gyenge mosolylyal fogadhatjuk Justhnak az ő elvűségük mellett oly igen erőteljes megnyilatkozásait

Most hosszasan a bankkérdésben elfoglalt álláspontról s a katonai kérdésekben elfoglalt álláspontról beszél nagy hatással. Majd így folytatja:

Hatvanhetes alapon.

Hát, tisztelt uraim! Akárhova nézünk, nem látunk egyebet, mint játékot a szókkal, játékot régen leütött és üresnek bizonyult jelszavakkal, elővetélet újból a politikai élet lomtarából azoknak az ámitó és izgató szereknek, amelyeket használhattak egy bizonyos jóhiszeműséggel az urak 1905. és annak következményei előtt, de nem használhatnák jóhiszeműleg azóta, amióta a függetlenségi párt többsége kormányra jutott és megpróbálta a hatalom poleán elveit keresztül vinni. Uraim, ma már a közel mult tanulságai után párt különbség nélkül egyet kell értenünk abban mindnyájunknak, hogy nekünk a létező alapokra kell helyezkedni, hogy nekünk a 67-es alapra kell helyezkedni, hogy ott szikla szilárdan megállva azt a magyar nemzet, mint egy ember védelmezze meg annak összes ellenségei ellen. Hiszen ezek az ellenségek megvannak, ezek az ellenségek újra felléptek, újra felütötték fejüket mind az országban, mind az ország határain kívül, amint maga a magyar nemzet botorul elhagyni lát-szott az ő jólétének, az ő függetlenségének, az ő alkotmányos életének ezt az egyedül biztos talajt s a mint meginogni látszott a nemzet és a király közötti egyetértés.

Hát, uraim, ha meg akarjuk tartani a nemzetet sikeres munkálkodás, a nyugodt alkotmányos élet, a nyugodt boldogság, előre haladás, a valódi függetlenség útján, akkor nekünk vissza kell nyitni sisakkal tért a 67-es alapra és meg kell mondani, hogy ezt az alapot elhagyni nem akarjuk, de ezt alapot bántani nem engedhetjük. Ezt az alapot, amit a magyar király és a magyar nem-

zet közös egyetértéssel alkotott, magyar király és magyar nemzet meg fogja tudni minden kül és belellen-ség ellen diadallal védeni.

Es uraim hogy ezen az alapon azután folytassuk az építő politikát, lehetnek tovább is nézeteltérések közöttünk, vélemény különbségek fontos politikai kérdések felett. Én nem élek abban az illúzióban, hogy az egy akol és egy pásztor ábrándját lehessen magyar közéletünkben is megvalósítani, de azoknak is, kik ebben a becsületet munkában a ki-egyezés által szabott külön utakon haladunk, azoknak is tisztelnünk kell egymás meggyőződését, tisztelni kell egymás tisztességes hazafiaságát, tisztelni kell egymás politikai eljárását, egymás becsületét és mindenek előtt tisztelni kell a magyar nemzetnek jogait, a magyar nemzetnek törvényeit, a nemzetnek törvényes rendjét, a nemzetnek szabad alkotmányos intézményeit, azoknak becsületét, azoknak jó hírnevét, azoknak szabad munkaképességét.

Tisztelt uraim! Ha mi méltó utódai akarunk apáinknak lenni, azoknak az őseinknek és apáinknak, akik annyi ellenség között ezer éven át megvédték e nemzetet s a kik 48-ban és a 48-at megkoronázó 67-ben le-rakták ennek a boldog nemzedéknek a számára az eredményes, nyugodt, alkotmányos propuktív munkálkodásnak biztos alapjait, akkor nekünk teljes erővel örködni kell ezek felett az alapok felett, akkor nekünk szem előtt tartanunk, hogy minden magyar emberre, aki részt akar venni hazája ügyeinek intézésében, mint szent örökség van reá bízva a magyar nemzet ezer éves alkotmányának védelme, a magyar törvények, a magyar képviselőház jogainak s becsületének és munka képességének védelme. S akkor, uraim hogy ha akár hazafiúi elvakultság okozza is, akkor is, mint az ország veszedelmes ellenségével kell szembe szállni minden oly törekvéssel, amely bármi okból bármi ürügyek alatt, bármi jelszavak alatt bárminő célatokból el-lene szegül az alkotmányos többség akaratának s a magyar parlamentbe a nihilizmusnak, a rombolásnak, az anarchizmusnak szellemét akarja be hozni.

A munka üdvözitsen.

Tisztelt uraim! Ezek az urak is akarhatják talán a legjobbat, hiszen én nem tudok és nem is akarok a szivekbe és vesékbe látni, de bármit akarnak, ha elvakultságból erre az utra mennek, rombolják ennek a nemzetnek szentélyét, ennek a nemzetnek citadelláját s azoknak mal-mára hajtják a vizei, akik lesben állnak, kárörömmel nézik, hogy rontja magyar ember a magyar emberek munkáját s azután ha meggyöngi-tette, tehetetlenségre kárhoztatta, zül-lésbe vitte a pártviszály és szenvedély, akkor ráüssenek a nemzet rom-jaira és olesó diadalt arassanak felette.

Tisztelt uraim! Ez nem a füg-getlenség útja, ez az elvakultság sze-rencesétlen tévútja, amely a nemzetet a belső rombolás, rothadás, a züllés, a legsiralmasabb vég felé vezeti, a felé, a melyet magunk okoztunk ma-gunknak s az öngyilkosra nézve nincs feltámadás. Itt vagyunk, az utolsó percben, az utolsó órában, most mód-jában van a nemzetnek megállítani a pusztulás romboló munkáját, most módja van ártalmatlanná tenni őket, oly képviselőket választásával, akik a helyes, az eredményes munka, (Eljen Kazy!) az anyagi és szellemi előre haladás, erő fejlesztés, felvilágosodás, boldogulás céljaira vezetnek.

Mert, tisztelt uraim, ezek a ne-mes jelszavak megvalósítására irá-nyuló helyes politika van ami pár-tunk zászlajára felírva s Uraim, az

Önök jelöltjében azt a zászlót olyan férfi vette kezébe, aki egész életét tisztességes, becsületes, hazafias mun-kában s polgári társainak faj, vallás-és felekezeti különbség nélküli meg-becsülésében és minden magyar em-bernek az önzetlen és mellékcélú és felekezeti szempontot nem ismerő szolgálatában töltötte el. En azzal a nyugodt meggyőződéssel ajánlom Ön-öknek pártunk zászlóját és az azt tartó jelöltünket, hogy ha utánna mennek s őt és a rábízott ügyet di-adalra vezetik, azzal tesznek hazafias szolgálatot a magyar nemzeti füg-getlenség ügyének, azzal lesznek méltó utódai a 48-as nagyidők nagy férfi-ainak. (Hosszantartó éljenzés).

A hatalmas, klasszikus veretű beszéd a szó szoros értelmében gyuj-tott. Frenetikus tapsvihar járt a nyo-mában, az ováció olyan erővel tom-bolt, hogy jöllehet Kovaliczky párt-elnök néhány szóval már bezárta a népgyűlést, a közönség együtt maradt és úgy éljenzte Tiszát.

A főispán házánál.

A népgyűlés után gróf Tisza Ist-ván s Kazy József, valamint a kísé-retükben levő notabilitások a főispán vendégei voltak. Ott fogadta Tisza a Sziklay Ede főispán vezetése mellett megjelent választókat s Sziklay főis-pán előadta, hogy Kassának munkapárti jelöltje dr. Blánár Béla lesz s kérte Tiszát, hogy a párt központi végrehajtó bizottságának is adja ezt értésére. Tisza István örömmel vette tudomásul az új fordulatot. Majd a mezőkászonyi kerület küldöttsége tisz-telgett Tiszát és előadták, hogy eljöttek tanúságot tenni amellet, hogy Kazy József, mint a hegyvidéki ak-ció vezetője, pártatlanul járt el min-den felekezettel szemben. Tisza és társasága közel egy óráig időztek a főispán vendégszerető házánál és on-nan mentek le a közönség folytonos éljenzése közben a banketre.

A bankett.

Este 7 órakor a szinkázban 600 terítékű bankett volt, melyen a vá-lasztóközönség színe-java részt vett. A páholyokat ragyogó hölgyközönség töltötte meg, szikrázó elegancia és csupa festői szín adta meg a miliőt. És szakadatlan s őszinte lelkesedéssel ünnepelte a közönség gróf Tisza Ist-vánt és Kazy Józsefet.

Riadó taps fogadja a vendégeket, amint a terembe lépnek. Az éljenzés percekig zug és egy kedves, megkapó intermezzo vezet be az ünnepséget. Két bájos urléány, Nyomárkay An-nuska gróf Tiszát és Reichard Ilonka Kazy Józsefet köszönti néhány szíves szóval és hatalmas virágcsokorral ked-veskednek. Közben a páholyokból megered a virágos, a taps, az éljen-zés folytonosan zug és Tisza és Kazy hajlongva, megindultan köszönik meg a pártatlan varázsu ovációt.

Az első tósztot dr. Kovaliczky Elek mondta és a vendégeket, a 67 es alap munkás, elszánt harcossait kö-szöntötte, utána dr. Molnár Béla be-szélt frappáns hatással. A vervvel, tü-zesen elmondott beszédet itt adjuk:

Tisza köszöntése.

Uraim! Nekem jutott a megtisz-telő feladat, hogy a mai jelentős na-pon, midőn szűkebb hazánk, Zem-plénvármegye területén Tisza István hatalmas szavát két helyen is fel-emelte, őt itt mindnyájunk nevében üdvözöljem.

Üdvözöljem azok nevében, akik őt a kezdetek kezdetétől, mint hű katonái mindeneken keresztül követ-tük, — azok nevében, akikkel ma immár egy pártban vállvetve dolgo-zunk a kibontakozás nehéz munká-ján, de üdvözöljem őt, ami különös örömemre szolgál azok nevében is,

„SAVOY“

Budapest

VIII., József-körut 16.

a Nemzeti Színház közvetlen közelében.

NAGYSZÁLLODA.

A főváros legszebb és legmodernebb szállodája. — 120 szoba és szalon. Központi gőzfűtés, villanyvilágítás. — Lift. Hideg és melegvíz minden szobában. Szobák 3 koronától feljebb. Elsőrangú étterem.

ikkkel bár nincs szerencsénk egy párt-hoz tartozhatni, de akik egyetértenek velünk abban, hogy ez országban a törvényes rendet helyre kell állítani, nemzetrontó törekvésekkel pedig szembe kell szállani.

Feladatam amilyen megtisztelő, olyan nehéz egyrészt, megpróbálom azonban könnyen megoldani. Nehéz Tisza Istvánt felköszönteni, mert köz tudomásu, hogy a szembe dicseretet nem állja, de megkísérlem a megoldást néhány közismert tény elmondásával. Kétszer is hallottuk ma szavát azon férfunak, akiről még ellenfelei is elismerik, hogy talán a művelt világ egyik legveszedelmesebb agitátora lenne, ha nem mindig a közérdeket tartaná szem előtt, — magyarul, ha nem mindig igazat mondana és nem lenne annyira becsületes. Hallhattuk őt, aki meggyőződésének erejével, szavainak Isten adta közvetlenségével, hallgatóságát szinte a fanatizmusig magával tudja ragadni. Eljött közénk is hirdetni az igét a közkatona sorban harcoló vezér, akiről tudja mindenki, hogy meggyőződéséért képes volt feláldozni önmagát, sőt ami sokkal nehezebb, hibeinek seregét, de meggyőződéséből, elvei igazságából a hatalom megszerzéséért egy betűt sem akart és nem tudott feláldozni. Hajlithatlanságával, midőn egyrészt hivatást és rajongásig menő szeretet erejével fűzte magához, addig tisztességes ellenfeleitől sőt ellenségeitől is kristálytisza hazafiságának, szándékai önzetlenségének elismerését szinte ellenállhatatlanul kiereszkolta. Ot éve annak, hogy a harc idejében a legélesebb küzdelmek közepette, midőn mindent megfagyasztott a jeges északi szél, e városban mondtam azt, hogy eljön a tavasz, kisüt a nap s ha elolvad a jég, virágok fognak fakadni ott, ahol csak töviseket látunk. Nem próféta szellem ihletett engem akkor, hanem hű fohász szállt lelkemből a magyarok Istenéhez, mert hittem, hogy a tiszta hazafiság napját elhomályosíthatják ugyan bizonyos időre muló fellegek, de az igazság sugarainak melege és fénye mindenben keresztül kell, hogy hatoljon.

Ime ma jóleső örömmel láthatjuk, hogy talán itt a tavasz, a rideg bizalmatlanság tövisének helyén a tiszteltnak, a ragaszkodásnak, a hazafiai erények megbecsülésének virágait látjuk fakadni. — Te pedig, ha a végig teljesített kötelesség öntudatában a dicsereteket ridegen lenézed is, polgártársaid tisztelete, becsülése, ragaszkodása, minden szépért, jóért, nemesért lelkesedő szivedben visszhangra kell hogy találjon. Ez a közpálya rögzös, sziklás talajának legszebb jutalma, mert ez a legtöbb, a mit mi, a minden suverénnél hatalmasabb nép adhatunk. Ezen igaz érzelmeink koszoruba fonott virágait adjuk át neked ma, erősítsenek meg a jövő nagy küzdelmeiben, — magyar szívekben, — a sorsáért aggódó és a veszély tudatára ébredt magyar társadalom szívében gyökereznek ezek a virágok, ez pedig az az anyaföld, amelylyel, amíg össze vagy forrva, Antheusként nem győzhetnek le soha sem. Szívem egész melegevel és lelkesedéssel üritem poharamat Tisza István egészségére.

A nagy tapssal fogadott s pompás sikerű beszéd után dr. Grosz Dezső emelkedett szólásra és lendületes beszédében köszöntötte a kerület képviselőjelöltjét, Kazy Józsefet.

Hatalmas, percekig zugó taps fogadja most Tiszát, hosszan kell várnia, míg szóhoz juthat.

Harcoljunk bátran.

Tisztelt uraim! Az én kedves barátomnak, Molnár Bélának tulzó dicserete, amelylyel engem, akaratlan elfogultsággal ugyan, elhalmozott, nem fáj nekem, mert tudom, hogy az önzetlen baráti szeretetnek tisztán csörgedező forrásából eredt. Hanem egy dologban mégis igaz van. En egy kisé, makacs elhatározásaimban csö-

könyös ember vagyok. Igaza van abban, hogy meg van bennem az az érzélem, amely elvégre mindenkiben megvan. Az, hogy ember vagyok. — Rideg is vagyok, magabazárkózott, sok tekintetben talán nem is értenek meg honfitársaim, de azt még sem szeretném, ha azt hinnék, hogy cinikus vagyok.

Abból, hogy a népszerűséget nem kerestem, az én szerény személyemet nem igyekeztem előtérbe tolni, (Ugy van!) nem következik az, hogy nem esne jól honfitársaimnak a becsülése és szeretete, rokonszenyűknek nyílt bevallása, egyenes kimondása. Ne higgyék azt, hogy az én szívem nem érez, hogy az öröm érzései ne rezegtetnék meg szívem hurjait akkor, ha azt látom, hogy önök szeretettel vesznek körül, megértenek engem, támogatnak céljaim keresztülvitelében, ha azt látom, hogy nem éltem hiába. Higgyék uraim, hogy engem akkor jutalmaznak meg leginkább, szeretetüket akkor mutatják ki legjobban, ha nem csak szavakkal, hanem tettekkel bizonyítják be; akkor, ha elszánt, férfias akaraterővel szállnak sikra azokért az eszmékért, amelyekért én harcolok, ha szembeállnak érettek bármily viharokkal is. És akkor küzdelmük bizonyára diadalt fog aratni és az a diadal az én diadalom, az önök diadala, a magyar nemzet diadala lesz!

Kazy tószta.

A frenetikus hatású beszéd után újból fölcsep az éljen, újból megindul a virágos és csak akkorára lesz csend, amikor Kazy József emelkedik szólásra. Két okból érzi magát szerencsésnek. Szerencsés azért, mert a Tisza István társaságában jöhetett le Új-helybe és szerencsés azért, mert egy gyönyörű kerületben vállalhatta a jelöltséget. Hálás ezért nagyon és a szíve mélyéből mond köszönetet. Nemes fegyverekkel öhajjt küzdeni, a gavallér ellenfél nem gunyolódik, nem gáncsol, de előbb szalutál, azután vág és öl. Ha férfias kitartással, becsületesen fognak harcolni, miönk lesz a küzdelem. A kerület választópolgárságát élte.

Összinté s hatalmas éljenzésbe olvadtak a jelölt szavai. A közönség lelkes szeretettel fogadta a szimpatikus beszédet s percekig ünnepelte beszéde végeztével Kazyt. Majd dr. Reichard Salamon, Hubay Bertalan, dr. Blánár Béla kassai képviselőjelölt, id. Berecz Károly és dr. Izsepy Tihámér szólottak. Beszélt Meczner Gyula főispán is és nagyhatású beszédében annak az óhajának adott kifejezést, hogy bárha mielőbb egy táborban küzdene Tisza István és Andrassy Gyula.

Tisza nyomban választott és a főispán óhaja kapcsán nagy jelentőségű politikai kijelentéseket tett.

Andrassy és Tisza.

Tisztelt uraim! Nekem úgy is szándékom volt még egyszer visszaléni az urak türelmével, de mielőtt ezt a gonosz szándékomat végrehajtanám, engedjék meg, hogy reflektáljak Meczner Gyula főispán beszédére pár szóval.

Az ország ma nagyon is válságos helyzetben van és nagyon, de nagyon setét fellegeken kell keresztül törnünk, hogy megláthassuk a napvilágot, nagyon sok küzdelmen kell keresztül mennünk, míg a csendes békeség és nyugalom biztos révébe evezhetünk. És ezért sajnálom és szerencsétlenségnek tartom, hogy gr. Andrassy Gyula nincs velünk és talán nem csalódom, mikor azt hiszem, hogy ez az áldatlan állapot hamarosan meg fog változni. (Eljenzés.) De most ezután engedjék meg uraim, hogy kissé vidámabb hurokat pengessek. Nem akarok a saját személyemről beszélni, mert az meglehetősen unalmas volna. Azonban egy személyes vonatkozású dolognak mégis szakítsunk egy pillanatot.

Amikor én elgondolom, hogy milyen melléknevekkel illettek már engem, akkor látom, hogy milyen

furesán vélekednek rólam némelyek. Meg van ugyanis az a szerencsétlen tulajdonságom, hogy nem vagyok képes semmiféle divatnak felülni. Így aztán félreértenek. A midőn a magyar mezőgazdaságot illetőleg egyik-másik kérdésében nem értettem egyet a többséggel és a magam szempontjából más oldalról igyekeztem azt megvilágítani, nem egy ember, mint a magyar gazdák ellenségét tüntetett fel és merkantilistáknak nevezett. Azonban én esendes mosolylyal tüntem az érdemetlen szemrehányásokat és a helyzet változatlan maradt. A közbe jött körülmények a választójogi kérdésében oly álláspontot foglaltattak el velem, amely bizony egyik-másik fél művelt kávéházi politikusként nem tetszett. S ekkor rám fogták, hogy agrárfeudalista vagyok. Hát most már igazán nem tudom magam sem, hogy merkantilista vagyok-e, vagy agrárfeudalista? Vagy mindkettő, vagy egyik se? (Derült-ség.) Már várom, hogy legközelebb antiszemita néveznek ki. (Derült-ség.)

Az én eddigi működésem, polgártársaim, az önök rokonszenyűvel találkozok, örvendek teljes szívemből annak, hogy önök velem egy uton haladnak, azon az uton, amely a szabadság legszebb megnyilvánulása felé visz. Jól esik látnom, hogy fáradtságom nem veszett kárba, nem volt hiábavaló. Az az ut, amelyen én haladok, nem a szenvedélyesség, az elragadtatás útja, hanem a megfontoltság, a higgadt igazságosságé. A mi jelöltünk, Kazy József (hosszas éljenzés) bátran fogja önöket vezetni, kérem önöket támogassák igaz szeretettel, férfias kitartással. Az ellenpárt azzal állt elő, hogy Kazy antiszemita. Hát ha Kazy antiszemita, akkor én is az vagyok, de ha én nem vagyok antiszemita, akkor Kazy sem az. Teljes szolidaritást válllok vele és ez, azt hiszem, megnyugtathatja önöket. Kérem az urakat, ilyen dajkameséknek ne üljenek fel és kérem az ellenfeleket, ilyen gyerekes és éretlen kortesfogásokkal ne álljanak elő.

A finálé.

S most újból megismétlődött az az ováció, mely eddig is magával ragadó erővel követte nyomon Tisza mindenik fölszólalását. Majd dr. Molnár Béla köszöntötte Windischgrätz herceget, aki rendkívül rokonszenves hangú beszédében választott. Katona volt s nem barátja a sok szónak. Ellenáll és hadat üzen az ellenzéki terrornak s férfiasan akar harcolni a munkapárt diadaláért. A Tisza István sikereire ürti poharát.

Kazy József ötletes beszédében most a hölgyeket élte, dr. Grosz Dezső meg gr. Andrassy Sándort köszöntötte. Gr. Andrassy megköszönte a szíves szavakat és kijelentette, hogy büszke arra a tojásra, melylyel délután dobták meg. Ez a tojás tanúsága annak, hogy bátran és férfiasan kitart a meggyőződése mellett. E város közönsége mindig első volt a hazafiai kötelességek teljesítésében s hiszi most is, hogy diadalra fogja vinni a Kazy József jelöltségét. Evekkel ezelőtt már korteskedett a kerületben, akkor is a Tisza István politikájára szólította hadba s tapasztalta akkor, hogy mindenki szilárdan megállt a hazafiai kötelességek mellett. Erre kéri most is a város közönségét.

A férfiasan és tüzzel, lelkesedéssel elmondott szavakra a színház ódon négy fala hatalmas erővel verte vissza az éljenzést. Dr. Klein Károly köszöntötte után báró Rosner Ervin mondott nagyon ötletes, finom szatirájú beszédet. Az a politika, mely minden erejét a záptojásból meríti, büzhödött és romlott s csak azoknak argumentum, akiket ért, hiszen a közmondás is azt tartja, hogy szólj igazat és betörki a fejed. A város közönségét élte.

Az idő már későre járt és a vendégeknek indulniok kellett. Gróf Tisza István és kísérete szíves szeretettel

vett bucsut a közönségtől s gyalogosan indult — lelkes éljenző tömegtől követve — a vasuti állomásra. Utközben kellemetlen incidensek adódtak elő, melyekről más helyen számolunk be. És egy diadalmas, csodálatosan szép nap emlékeivel eltelt, este a 9 órai vonattal hagyta el Tisza István és társasága Sátoraljuhelyt.

— máj. 11.

A miniszterelnök kijelentései.

Mérvadó nemzeti munkapárti körökben nagy és kellemes feltűnést keltett Khuen-Héderváry miniszterelnök szombati beszéde, melyet — közvetlenül az uralkodó előtti audienciája után — a budapesti hetedik kerületi munkapárt lakomáján mondott. Ebből a beszédből kiolvasható a nemzeti munkapárt sikerébe vetett bizalom s a komoly elhatározás, hogy ezen helyesnek elismert uton szilárdan ki fog tartani a nemzeti munkapárt a szilárdan döntött s végleges diadaláért, ha kell, kétszer, háromszor is meg fog küzdeni. Bizonyítéka ez annak, hogy a jelenlegi rezsim nem máról holnapra való, hanem kormányja állandó, épügy hiu az ellenfeleinknek ama reménysége, hogy ezt a kormányt csak amugy könnyű szerrel kiemelhetik a nyeregéből. A kormányelnök szavai- ból határozott meggyőződést szereshetett az egész ország, hogy a kormány az általános választói jogot komolyan veszi s azt meg is fogja valósítani, ugyszintén arról is, hogy a kabinet egyetértése és szolidaritása olyan gránitszikla, amelyről minden összevesztési kísérlet visszapattan. Gr. Héderváry beszéde, melyet éppen a választások küszöbén mondott, alkalmas arra, hogy bizalmat és lelkesedést öntsön a választókba és a nemzeti munkapárt jelöltjeibe egyaránt, mert látják belőle, hogy a párt politikáját nemcsak becsületes szándékkal, de ezenfelül szilárd akarattal és céltudatos törekvéssel intézi a párt vezére.

— A nagymihályi mandátum. A nagymihályi választókerület vezérférfiai értekezletet tartottak, melyen elhatározták, hogy a kerület mandátumát gr. Andrassy Gyulának ajánlják fel.

Dolgozik a terror.

Justh Gyula hetekkel ezelőtt itt járt Sátoraljuhelyben és a 67-esek esőndben, minden zaj nélkül nézték végig az ellenzéki demonstrációt. S a tulsó oldal élt a regarddal. A vasárnapi ünnepség seregéstől hozta felszínre az incidenseket és minden karhatalmi intézkedés és minden gondos elővigyázatosság dacára, vér és kő adja jellemzését a tulsó oldal magatartásának.

A Buza Barna tábora tele van a dühös és brutális feltevésekkel, ma estére minden bizonynyal a pártujtságban is olvasunk lázító irásokat, hogy milyen olványosan és minden erőszakosan tiport bele a csendőrség a polgárság jogaiba. És ezzel szemben már eleve konstatáljuk, hogy a hány ember csak megsebesült a vasárnapi napon, az mind a munkapárt híve.

Ezuttal csak röviden, vázlatosan adunk számot azokról a botrányos incidensekről, melyekkel a tulsó oldal iparkodott az ünnepség rendjét megbontani. Az első tojás — a bevonulás alkalmával — az Erzsébet szá-

loda előtt a Kulics János ablakából t meg a men tanuk van Barna abl üvegdarabó Holló Sárjéhez a fü egy borral homlokát a azonnal be zését köz ván és ki nult, a tó Wekerle-t cze és Ha meg is sé biner Istvá ték és eg homlokán mikóházi. Magyarság ünnepségre verték a t helyen let tettesek rendőrség egyétt áll járás folya

Este a v vedélyek hágott, h tóságok s tömeg tér dobálni a örök meg terte szor ugrott ki Wekerle-t Buza Bar torkuk szá

A me erkély ala is maradt lenül a v sötétjében egy kődar sebezte m ugyancsak kalommal József. T tojás, sen inzultusra a tömeg szét a cs

Ez a nikája. E ror mind megjegy során — kendőt le csak on menet, ciával f

politika k tatnak k hősök to Es szót sem irásokná

egyháza mából u előzőleg szülő h tartanak

Széché Gladis j honnan dulti a metén tekintés kész, m eszközl vize sz

vármeg nak tag e. 10 ó közgyű főispán gyai: 1. évi ors levele.

2948/1910. tk. sz.

Hirdetmény.

Cséke, Ricsé és Lácza községeknek telekkönyvi betétei az 1886: XXIX., az 1889: XXXVIII. és az 1891: XVI. t.-cz. értelmében elkészítették és a nyilvánosságnak átadván, ez azzal a felszólítással tétetik közzé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. t.-cz. 15. és 17. §-ai alapján, ide értve e §-oknak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §-a a) pontjában foglalt kiegészítést is, valamint az 1889. XXXVIII. t.-cz. 7. §-ában és az 1891. XVI. t.-cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési kereseteket, azok pedig, kik valamely tehertétel átvételének az 1886. XXIX. t.-cz. 22. §-a, illetve az 1889. XXXVIII. t.-cz. 15. §-a alapján való mellőzését megtámadni kívánják, e végből keresetüket 6 hónap alatt, vagyis 1910. évi november hó 10. napjáig bezárólag a tkvi hatósághoz nyújtják be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. t.-cz. 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kívánnak, írásbeli ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1910. évi november hó 10. napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz benyújtják, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog;

3. hogy mindazok, akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül a betétek tartalma által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármily irányban sértve vélik, — ide értve azokat is akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. t.-cz. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényeket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1910. évi november hó 10. napjáig bezárólag nyújtják be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmulása után a betétek tartalmát csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a betétek szerkesztésére kiküldött bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy amennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Királyhelmezen, a kir. járásbírósként mint telekkönyvi hatóságnál 1910. évi április hó 19-én.

A kiadmány hitelül:

Gaál Lajos,
jb. írnok,
telekkönyvvezető helyett.

Horkay István,
kir. járásbíró.

MEGHIVÓ

a

Bodrogközi Gazdak Takarékpénztára és Jelzálogintézete részvénytársaság

1910. évi május hó 19-én, (csütörtökön) d. e. 10 órakor

Királyhelmezen, a bodrogközi Tiszaszabályozó társulat nagytermében megtartandó

alakuló közgyűlésére.

Az alakuló közgyűlés tárgyai:

1. A közgyűlés határozatképességének megállapítása.
2. Meggyőződés szerzés az alaptőkének kellő aláírás és befizetés által történt biztosításáról.
3. Az alapszabály megállapítása s az alapítók egyikével: a „Kassai Jelzálogbank Részvénytársaság”-gal létrejött megállapodás iránt határozathozatal.
4. A társaság meg, vagy meg nem alakulása iránti határozat.
5. Az alapítók által a Ker. Törv. 183. §-a értelmében 3 évre kinevezett igazgatóság tagjainak bejelentése és a felügy.-bizottság tagjainak 1 évre leendő megválasztása.
6. Az alapítóknak a Ker. Törv. 152. §-a értelmében megállapított felelőssége tekintetében határozathozatal.
7. Választmányi tagok megválasztása.

Királyhelmece, 1910. május 9.

A Bodrogközi Gazdak Takarékpénztára
és Jelzálogintézete Részvénytársaság
alapítói.

Árverési hirdetmény.

Ezennel közhírré tesszük, hogy a Szücs Jenő által nekünk kézi zálogként átadott 1 darab sátoraljaujhelyi takarékpénztári, 1 drb nyiregyházi takarékpénztár-egyesületi és 40 darab (sátoraljaujhelyi) mezőgazdasági banki részvények 1910. évben kezdődő szelvényekkel együtt, nyilvános árverésen folyó évi május hó 13-án délután 2 órakor intézetünknek helyben, a Kazinczy-utca 2. sz. alatti ház emeletén levő helyiségeiben a sátoraljaujhelyi kir. közjegyző közbenjöttével, készpénz fizetés mellett a legtöbbet ígérőnek eladatni fognak.

Zemplénmegyei Kereskedelmi-, Jpar-, Zermény-
és Hitelbank.

Alapítási év 1812.

Bradovka Gyula

ujjonnan berendezett kelmepestő-,
vegytisztító- és gőzmosógýarában

Kassa, Klobusitzky-u. 4. sz.

tavaszi női- és férfiruhák, csipke-
függönyök stb. kiváló szépen és
gyorsan vegyileg tisztítatnak és
festetnek.

Gallér-, kézelő- és
fehérnemű mosás.

Vidéki megrendelések gyorsan és
pontosan eszközöltetnek.

Telefonszám: 360.

Schunda-féle czimbalmok

jutányos áron részletre is kaphatók

Sátoraljaujhely, Deák-utca 3.

Védjegy: „Horgony”

**A Liniment. Capsici comp.,
a Horgony-Pain-Expeller**

pótlék
egy régióknak bizonyult hásiszer, mely már sok év óta legjobb bedörzsölésnek bizonyult készvénynek, és megkülönböztetésül.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csak olyan eredeti üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel és a Richter cégjegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben K.-80, K.1.40 és K.2.- és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. —
Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.
Dr. Richter gyógyszerháza az „Arany orszlához”,
Prágában, Elisabethstrasse 5 neu.

Zemplén-Ladmóczi Mész- és Agyagipar
Részvénytársaság Sátoraljaujhely.

Ajánljuk a t. építő, építész és mészkereskedő urak szives figyelmébe az általunk kizárólag fával égetett, teljesen kömentes

**I. rendű
darabos meszet,**

mely kiadás voltánál fogva az összes hazai termékeket felülmúlja.

Levélbeli megkeresésre azonnal válaszolunk, távirati megrendeléseket elfogadunk.

Zemplén-Ladmóczi Mész- és Agyagipar
Részvénytársaság.
Sürgőhycim: Mészársaság Saujhely.
Telefon szám: 32.